

โครงการ กรุงเทพมหานคร เขตปทุมธานี
หน่วยงานที่รับผิดชอบ ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ สำนักงานเขตหนองจอก
ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

๑. หลักการและเหตุผล

โรคไข้เลือดออก (Dengue Hemorrhagic Fever หรือ DHF) นับเป็นปัญหาทางด้านสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศไทย โรคนี้มีอยู่หลายเป็นพาหะนำโรค มักมีการแพร่ระบาดในช่วงฤดูฝน เนื่องจากยุงลายจะวางไข่ตามภาชนะที่มีน้ำขังและแหล่งน้ำนิ่งที่ใสสะอาด เมื่อยุงลายกัดผู้ป่วย เชื้อจากผู้ป่วยจะเข้าสู่ตัวยุง และเมื่อยุงไปกัดผู้อื่นก็จะทำให้เชื้อแพร่เข้าสู่ร่างกายของผู้อื่นทำให้เกิดโรคไข้เลือดออกได้

เขตหนองจอกมีพื้นที่มากถึง ๒๓๖.๒๖๑ ตารางกิโลเมตร มีชุมชน ๙๖ ชุมชน มีโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ๓๗ แห่ง โรงเรียนและสถานศึกษาเอกชนสังกัดกรุงเทพมหานคร ๑๗ แห่ง ศาสนสถาน ได้แก่ วัดจำนวน ๑๗ วัด มัสยิดจัดตั้ง จำนวน ๔๖ มัสยิด โบสถ์ จำนวน ๑ แห่ง นอกจากนี้ยังมีศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน หมู่บ้านจัดสรรแหล่งก่อสร้าง สถานประกอบการและโรงงานอีกหลายแห่งประกอบกับสภาพภูมิประเทศของเขตหนองจอกประมาณร้อยละ ๘๐ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม (ทำนา ทำสวนผลไม้ เลี้ยงสัตว์) มีคลองสายหลัก ๑๐ สาย ได้แก่ คลองแสนแสบ คลองแก้ว คลองสิบ คลองสิบเอ็ด คลองสิบสอง คลองสิบสาม คลองสิบสี่ คลองลำปลาทิว คลองหลวงแพ่ง และคลองนครเนื่องเขตต์ รวมทั้งคลองซอยต่างๆ เชื่อมระหว่างคลองสายหลักอีก ๙๔ สาย รวมคลองทั้งสิ้น ๑๐๔ สาย สภาพภูมิประเทศดังกล่าวจึงเอื้อต่อการเพาะพันธุ์ยุงลาย อันเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการระบาดของโรคไข้เลือดออกในพื้นที่เขตหนองจอกเป็นอย่างมาก เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๖๑ มีการระบาดของโรคไข้เลือดออกในพื้นที่เขตหนองจอก ทำให้มีอัตราผู้ป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกเป็นอันดับ ๑ ของกรุงเทพมหานคร และยังคงพบการระบาดของโรคไข้เลือดออกในพื้นที่เขตหนองจอกอย่างต่อเนื่อง และด้วยพื้นที่เขตหนองจอกติดต่อกับจังหวัดที่เป็นบริเวณชลประทาน ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา, จังหวัดปทุมธานี เป็นต้น จึงทำให้กรุงเทพมหานครยังคงมีการระบาดของโรคไข้เลือดออกเป็นอันดับ ๒๓ ของประเทศ (ข้อมูลจากรายงานสถานการณ์โรคไข้เลือดออกในกรุงเทพมหานคร โดยกองควบคุมโรคติดต่อ สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร) ทำให้การดำเนินการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกในพื้นที่เขตหนองจอกต้องมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น และมีมาตรการในการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกในพื้นที่เขตหนองจอก

ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ สำนักงานเขตหนองจอก ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวและห่วงใยต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน จึงได้จัดทำโครงการกรุงเทพฯเขตปทุมธานี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ขึ้น เพื่อเตรียมการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออกแบบบูรณาการทั้งก่อนและหลังการเกิดโรค อันจะเป็นการตัดวงจรของยุงลายไม่ให้แพร่ระบาดในพื้นที่เขตหนองจอกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก การนำมาตรการ ๕ป. และ ๑ข. มาใช้ในการป้องกัน ควบคุมโรคไข้เลือดออก

๒.๒ เพื่อดำเนินการสำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายในชุมชน หมู่บ้าน และสถานที่ต่างๆ ในพื้นที่เขตหนองจอก

๒.๓ เพื่อสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนในชุมชนในพื้นที่เขตหนองจอก ในการดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

๒.๔ เพื่อควบคุมโรคภายใน ๒๔ ชั่วโมง กรณีได้รับรายงานพบผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก โดยใช้มาตรการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกให้ครอบคลุม ๔ กิจกรรม และพันธสารเคมีกำจัดยุงลายให้ครอบคลุมพื้นที่รอบบ้านผู้ป่วย

๓. เป้าหมาย

๓.๑ เป้าหมายตามตัวชี้วัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ร้อยละ ๘๐ ของชุมชนจัดตั้งที่ขึ้นทะเบียนกับกรุงเทพมหานคร ได้รับการดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกครบ ๔ กิจกรรม ประกอบด้วย

กิจกรรมที่ ๑ ดำเนินการสำรวจแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

กิจกรรมที่ ๒ รมณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก การนำมาตรการ ๕ป. และ ๑ข. มาประยุกต์ใช้ในบ้านเรือน

กิจกรรมที่ ๓ ร่วมดำเนินการอย่างบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐและประชาชน ในการปรับปรุงสภาพแวดล้อม

กิจกรรมที่ ๔ ดำเนินการฉีดพ่นหมอกควันภายใน ๒๔ ชั่วโมง หลังจากได้รับการรายงาน จากใบ รง.๕๐๖ ว่ามีผู้ป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก

๓.๒ กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในพื้นที่เขตหนองจอก ประกอบด้วย

๑) ชุมชนจัดตั้งที่ขึ้นทะเบียนกับกรุงเทพมหานคร จำนวน ๙๖ ชุมชน

๒) โรงเรียนและสถานศึกษาทั้งในสังกัดและนอกสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน ๕๔

แห่ง

๓) วัด มัสยิด โบสถ์ และสำนักสงฆ์ จำนวน ๖๔ แห่ง

๔) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน จำนวน ๓๕ แห่ง

๕) อาคารที่พักอาศัยของผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกและบริเวณพื้นที่โดยรอบ

๖) หมู่บ้านจัดสรรและแหล่งก่อสร้าง

๗) ที่รกร้างว่างเปล่าที่เป็นแหล่งเสื่อมโทรมและแหล่งน้ำท่วมขัง

๘) สถานประกอบการ ร้านค้าของเก่า ร้านปะเชื่อมยาง เป็นต้น

๔. ลักษณะโครงการ

สอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) และแผนปฏิบัติราชการกรุงเทพมหานคร ประจำปี ๒๕๖๒ ด้านที่ ๑ มหานครปลอดภัย มิติที่ ๑.๖ ปลอดภัยคนเมือง เป้าประสงค์ที่ ๑.๖.๒.๓ พัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายในการควบคุมพาหะนำโรคไข้เลือดออก และสอดคล้องกับนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ๕ นโยบายทันใจ นโยบายที่ ๔ คุณภาพชีวิต (CARE) ดูแลคุณภาพชีวิตประชาชน สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ

๕. แนวทางการดำเนินงาน

๕.๑ จัดทำโครงการเสนอขออนุมัติจากผู้อำนวยการเขต

๕.๒ จัดทำแผนดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในพื้นที่เขตหนองจอก

๕.๓ ดำเนินการปฏิบัติงานตามแผน ตามแนวทางและมาตรการที่กำหนด ประกอบด้วย

กิจกรรมที่ ๑ สำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

กิจกรรมที่ ๒ รมรงค์ประชาสัมพันธให้ควมรู่เกยวกับโรคไข้เลือดออก การนำมาตรการ

๕ป. และ ๑ข. มาประยุกต์ใช้ในบ้านเรือน สถานประกอบการ และสถานที่ต่างๆ

กิจกรรมที่ ๓ ร่วมดำเนินการอย่างบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก และการปรับปรุงสภาพแวดล้อมไม่ให้เป้นแหล่งเพาะพันธุ์โรค

กิจกรรมที่ ๔ ดำเนินการฉีดพ่นหมอกควันภายใน ๒๔ ชั่วโมง หลังจากได้รับการรายงานจากใบ รง.๕๐๖ ว่ามีผู้ป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก

๕.๔ รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการให้ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะๆ

๕.๕ สรุปและประเมินผลการดำเนินโครงการ รายงานให้ผู้อำเภอการเขตและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๒

๗. งบประมาณ

ใช้งบประมาณปกติของทางราชการ และขอสนับสนุนเอกสารสื่อประชาสัมพันธ์ ทรายกำจัดลูกน้ำยุงลาย โลชั่นทากันยุง จากสำนักอนามัย

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกมากขึ้น รวมทั้งเข้ามามีส่วนร่วมในการกำจัดและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายอย่างต่อเนื่องทุกครัวเรือน

๘.๒ เกิดความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกอย่างยั่งยืน

๘.๓ ผู้ป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกได้รับการควบคุมโรคภายใน ๒๔ ชั่วโมง

๘.๔ ความชุกชุมของลูกน้ำยุงลายซึ่งเป็นพาหะนำเชื้อโรคไข้เลือดออกลดลง

๘.๕ จำนวนผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตด้วยโรคไข้เลือดออกในพื้นที่เขตหนองจอกลดลงหรือไม่มีเลย

๙. การประเมินผล

ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาลเป็นผู้ติดตามประเมินผลจาก

๙.๑ รายงานผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

๙.๒ สถิติจำนวนผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตด้วยโรคไข้เลือดออกตามรายงานสถานการณ์โรคไข้เลือดออกในกรุงเทพมหานคร โดยกองควบคุมโรคติดต่อ สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

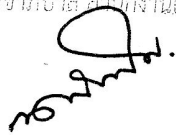
๑๐. ปัญหาและอุปสรรค

๑๐.๑ ประชาชนขาดความตระหนักในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก เช่น การให้ความร่วมมือในการเก็บขยะมูลฝอยหรือทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

๑๐.๒ เขตหนองจอกมีพื้นที่มากถึง ๒๓๖.๒๖๑ ตารางกิโลเมตร ซึ่งกว้างมาก คิดเป็น ๑ ใน ๕ ของกรุงเทพมหานคร ทำให้มีแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในธรรมชาติเป็นจำนวนมากยากต่อการกำจัดและควบคุม

๑๐.๓ เขตหนองจอกมีชุมชน โรงเรียน ศาสนสถาน จำนวนมาก ทำให้ยากที่จะดำเนินการแบบบูรณาการได้ครบทุกภาคส่วน และจำนวนเจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับปริมาณงานและสถานที่เป้าหมายที่ต้องดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

ลงชื่อ..........ผู้เขียนโครงการ
(นางสุกัญญา เจริญยิ่ง)
เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติการ
ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล สำนักงานเขตหนองจอก

ลงชื่อ..........ผู้เสนอโครงการ
(นางสาวนิรช เทพหนู)
นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการพิเศษ
หัวหน้าฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล
สำนักงานเขตหนองจอก

ลงชื่อ..........ผู้ควบคุมโครงการ
(นางลัดดา หุยประเสริฐ)
ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตหนองจอก

ลงชื่อ..........ผู้อนุมัติโครงการ
(.....(นายวุฒิภัทร คำประกอบ))
ผู้อำนวยการเขตหนองจอก